

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1519 ♦ Tālrunis 371-7013101 ♦ Fakss 371-7280882 ♦ E-pasts: pasts@em.gov.lv

Rīgā

29.05.2006. Nr.6100-07-4782
Uz 27.03.2006. Nr.9/27.03.06

SIA „EuroPark Latvia”
Basteja bulvārī 8
Rīga, LV-1050

**Kopijas: Patērētāju tiesību
aizsardzības centram**
K.Valdemāra iela 157,
Rīga, LV-1013
(..)

Par Jūsu iesniegumu

(..)

Nepiekrītot PTAC lēmumam, SIA „EuroPark Latvia” 2006.gada 27.martā vērsās ar iesniegumu (turpmāk – *Sūdzība*) Ekonomikas ministrijā, lūdzot atcelt PTAC 2006.gada 9.marta administratīvo aktu Nr.8-05/1619-M-192, kā pamatojumu minot sekojošus apsvērumus:

1)Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 14.¹ pantu iestāde, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus. Saskaņā ar APL 67.panta otrās daļas 4.punktu, rakstveidā izdotam administratīvajam aktam jāsaturs administratīvā procesa dalībnieku viedokļi un argumenti, ja tādi izteikti. PTAC bija pienākums analizēt un administratīvajā aktā ietvert SIA „EuroPark Latvia” argumentus, kas PTAC izteikti ar 2006.gada 7.marta vēstuli Nr.6/07.03.06. To iestāde nav veikusi.

2) saskaņā ar APL 2.panta 3.punktu likuma mērķis (pēc kā iestādei būtu jāvadās, izdodot administratīvu aktu) ir nodrošināt tiesību normu tiesisku, precīzu un efektīvu piemērošanu publiski tiesiskajās attiecībās. Likuma 10.pants nosaka, ka privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Savukārt, *PTAC* savā izdotajā administratīvajā aktā pieprasa SIA „EuroPark Latvia” grozīt patērētājiem piedāvāto *Noteikumu* II daļas 4.punktu, kas paredz līgumsoda Ls 8 piemērošanu par automašīnas atrašanos autostāvvietā ilgāk par noteikto laiku. Apstrīdamajā administratīvajā aktā ietvertais formulējums „ilgāk par noteikto laiku” neatbilst *PTAC* iesniegto un spēkā esošo SIA „EuroPark Latvia” priekšapmaksas *Noteikumu* II daļas 4.punktā minētajam formulējumam. Turklāt *PTAC* nedz pēc būtības, nedz pēc formas nesniedz adresātam skaidrus un nepārprotamus norādījumus, kādā veidā minētais *Noteikumu* punkts būtu maināms, t.i., vai līgumsods gadījumā, ja „automašīna atradīsies autostāvvietā ilgāk par apmaksāto laiku” ir atceļams vispār vai tas samazināms un ja samazināms, tad līdz kādam apmēram. Administratīvā akta interpretācija, to izpildot, ir pilnībā atstāta adresāta ziņā, līdz ar to šāda akta izpildīšana tikpat labi var, kā arī nevar sasniegt vēlamu rezultātu, atkarībā no tā, kā privātpersona rīkojas administratīvā akta noteiktajās robežās.

3)saskaņā ar APL 13.panta noteikumiem, labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību un tiesisko interešu ierobežojumam, kas šajā gadījumā nav piemērojams.

Pieņemot administratīvo aktu, *PTAC* ir sašaurināti apskatījusi tikai patērētāja civiltiesiskās saistības pret SIA „EuroPark Latvia”, salīdzinājumā ar iespējamo klientam piemērojamo līgumsodu par šo saistību nepildīšanu. Taču administratīvajā aktā nav apskatītas SIA „EuroPark Latvia” tiesiskās intereses, kādas komersants cenšas pasargāt, nosakot līgumsodu par *Noteikumu* neievērošanu. Tādējādi, ja *PTAC* vispār nav apsvērusi SIA „EuroPark Latvia” tiesiskās intereses kontekstā ar izskatāmo jautājumu, kā arī nav samērojusi šo tiesisko interešu ierobežojumus ar iespējamo sabiedrības labumu un nav konstatējusi iespējamā sabiedrības labuma nozīmīgumu iepretim SIA „EuroPark Latvia” tiesiskajām interesēm, *PTAC* nebija pietiekams pamats izdot apstrīdamo administratīvo aktu.

SIA „EuroPark Latvia” sniedz priekšapmaksas autostāvvietu pakalpojumus, un, pamatojoties uz *Civillikuma* 1535. un 1537.pantu, tiek slēgts līgums starp klāt neesošām līgumslēdzējām pusēm, tām secīgi izsakot savu gribu saistīties. Tādējādi, saskaņā ar *Noteikumiem*, tie ir saistoši visām personām, kuras novieto automašīnas attiecīgās autostāvvietas teritorijā. SIA „EuroPark Latvia” apsaimniekotās autostāvvietas ir privātpašums, tādējādi privātpašuma lietotāja tiesības noteikt īpašuma lietošanas kārtību un ierobežojumus, saskaņā ar tiesību aktiem un apskatāmajā kontekstā, nav apšaubāmas un apstrīdamajā administratīvajā aktā tas arī nav ticis darīts.

PTAC administratīvajā aktā norāda, ka *Noteikumos* noteiktais līgumsods ir pretrunā ar *PTAL* ietvertajām normām par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību, kā arī piemērojamā līgumsoda apmērs uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu. SIA „EuroPark Latvia” norāda, ka *Civillikuma* 1717.panta otrā daļa paredz, ka līgumsoda apmērs nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Šajā gadījumā SIA „EuroPark Latvia” *Noteikumu* II daļas 4.punktā ir precīzi norādījusi, ka par autostāvvietas noteikumu neievērošanu „tiks piemērota soda nauda 8 LVL (astoņi lati) apmērā (par katrām 24 stundām), izrakstot attiecīgu soda kvīti”. Tātad faktiski līgumsoda apmērs ir noteikts proporcionāli pakalpojumam, proti, tā apmērs ir piesaistīts pārkāpuma laikam.

Izvērtējot iegūto informāciju, Ekonomikas ministrija **secina**:

SIA „EuroPark Latvia”, sniedzot pakalpojumu personām, kas atbilst *PTAL* 1.panta 3.punktā noteiktajai patērētāja definīcijai, ir uzskatāms par pakalpojuma sniedzēju atbilstoši *PTAL* 1.panta 4.punktā minētajam pakalpojuma sniedzēja jēdzienam.

1. Attiecībā uz Sūdzības 1.punktā minēto, Ekonomikas ministrija piekrīt, ka saskaņā ar APL 14.¹ pantu iestāde, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus un 67.panta otrās daļas 4.punktu - rakstveidā izdotam administratīvajam aktam jāsaturs administratīvā procesa dalībnieku viedokļi un argumenti, ja tādi izteikti. *PTAC* bija pienākums analizēt un administratīvajā aktā ietvert SIA „EuroPark Latvia” argumentus, kas *PTAC* izteikti ar 2006.gada 7.marta vēstuli Nr.6/07.03.06.

2. *PTAC* savā izdotajā administratīvajā aktā pieprasa SIA „EuroPark Latvia” grozīt patērētājiem piedāvāto *Noteikumu* II daļas 4.punktu, kas paredz līgumsoda Ls 8 piemērošanu par automašīnas atrašanos autostāvvietā ilgāk par noteikto laiku. Apstrīdamajā administratīvajā aktā ietvertais formulējums „ilgāk par noteikto laiku” neatbilst *PTAC* iesniegto un spēkā esošo SIA „EuroPark Latvia” priekšapmaksas *Noteikumu* II daļas 4.punktā minētajam formulējumam „ilgāk par apmaksāto laiku”.

Izvērtējot lietas materiālus, Ekonomikas ministrija secina, ka *PTAC*, izdodot administratīvo aktu, ir pieļāvis pārrakstīšanās kļūdu, kas saskaņā ar APL 72.panta pirmo daļu var tikt jebkurā laikā izlabota, jo tas nemaina lēmuma būtību.

Atbildot uz SIA „EuroPark Latvia” *Sūdzībā* minēto, ka *PTAC* nedz pēc būtības, nedz pēc formas nesniedz adresātam skaidrus un nepārprotamus norādījumus, kādā veidā minētais *Noteikumu* punkts būtu maināms, t.i., vai līgumsods gadījumā, ja „automašīna atradīsies autostāvvietā ilgāk par apmaksāto laiku” ir atceļams vispār vai tas samazināms un ja samazināms, tad līdz kādam apmēram, Ekonomikas ministrija paskaidro, ka, saskaņā ar APL 73.pantu, SIA „EuroPark Latvia” ir tiesības prasīt, lai *PTAC* ar savu administratīvo aktu uzlikto pienākumu izskaidro mutvārdos vai pēc Jūsu lūguma arī rakstveidā.

3. SIA „EuroPark Latvia” savā *Sūdzībā* norāda, ka *PTAC*, pieņemot administratīvo aktu, ir sašaurināti apskatījusi tikai patērētāja civiltiesiskās saistības pret SIA „EuroPark Latvia”, salīdzinājumā ar iespējamo klientam piemērojamo līgumsodu par šo saistību nepildīšanu, taču tajā nav apskatītas SIA „EuroPark Latvia” tiesiskās intereses, kādas komersants cenšas pasargāt, nosakot līgumsodu par *Noteikumu* neievērošanu. Tādējādi, ja *PTAC* vispār nav apsvērusi SIA „EuroPark Latvia” tiesiskās intereses kontekstā ar izskatāmo jautājumu, kā arī nav samērojusi šo tiesisko interešu ierobežojumus ar iespējamo sabiedrības labumu un nav konstatējusi iespējamā sabiedrības labuma nozīmīgumu iepretim SIA „EuroPark Latvia” tiesiskajām interesēm, kas savukārt nozīmē, ka *PTAC* nebija pietiekams pamats izdot apstrīdamo administratīvo aktu. SIA „EuroPark Latvia” tāpat norāda, ka *Civillikuma* 1717.panta otrā daļa paredz, ka līgumsoda apmērs nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Šajā gadījumā SIA „EuroPark Latvia” *Noteikumu* II daļas 4.punktā ir precīzi norādījusi, ka par autostāvvietas noteikumu neievērošanu „tiks piemērota soda nauda 8 LVL (astoņi lati) apmērā (par katrām 24 stundām), izrakstot attiecīgu soda kvīti”. Tātad faktiski līgumsoda apmērs ir noteikts proporcionāli pakalpojumam, proti, tā apmērs ir piesaistīts pārkāpuma laikam.

Ekonomikas ministrija, izvērtējot visus lietas apstākļus, konstatē, ka *PTAC* nav izvērtējusi SIA „EuroPark Latvia” tiesisko interešu ierobežojumus ar iespējamo sabiedrības labumu un nav konstatējusi iespējamā sabiedrības labuma nozīmīgumu iepretim SIA „EuroPark Latvia” tiesiskajām interesēm. **SIA „EuroPark” interesēs ir panākt, ka līgums tiktu izpildīts laikā.** Līdz ar to ir atzīstams, ka *PTAC* izdotajā administratīvajā aktā netika vērtēts *Civillikuma* 1716.pants, kas nosaka, ka „līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tādā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi”, kā arī *Civillikuma* 1717.pants, kas

paredz, ka „līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās”.

Analizējot līgumsoda proporcionalitāti attiecībā pret SIA „EuroPark Latvia” noteikto pakalpojuma maksu, nonākam pie sekojoša rezultāta:

Vidēja pakalpojuma maksa SIA „EuroPark Latvia” autostāvvietās ir 0.80 Ls (astoņdesmit santīmi) par stundu, savukārt līgumsoda apmērs ir Ls 8 (astoņi lati) par katrām 24 (divdesmit četrām) stundām. Līgumsoda apmērs divdesmit minūtēs un vienā stundā neatšķiras un ir Ls 8 (astoņi lati). Taču neviens normatīvais akts nenosaka, ka līguma proporcionalitāte ir jārēķina tieši attiecībā uz divdesmit minūtēm vai stundu. Tā kā SIA „EuroPark” kā atskaites punktu ir pieņēmusi 24 stundu termiņu, tad, izdalot līgumsoda apmēru ar 24 stundām, iegūstam summu Ls 0.33 (trīsdesmit trīs santīmi), kas jāmaksā kā sods par katru nokavēto stundu. Kā atzīst prof. K.Torgāns, „likumā būtu jāierobežo līgumsodu apmēri, piemēram, tāpat kā procentu apmērs tiek ierobežots ar 100 %. Par prettiesiskiem būtu jāpasludina tādi straujā progresijā pieaugoši līgumsodi, ko biznesa un reketieru aprindās apzīmē ar „skaitītāja ieslēgšanu” (K.Torgāns „Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.), 224.lpp.). Tā kā šajā gadījumā nav novērojams straujā progresijā pieaugošs līgumsods, kā arī līgumsoda apmērs par stundu nepārsniedz stundas pakalpojuma maksu, **ir atzīstams, ka tas ir tiesisks un proporcionāls.**

PTAC administratīvajā aktā ir analizējis samērīguma principu, nosakot, vai SIA „EuroPark Latvia” noteiktais līgumsods ir taisnīgs. Jāatzīmē, ka samērīguma princips piemērojams tikai publiskajās, bet ne privātajās tiesībās.

Privātajās tiesībās privāto tiesību subjekti var darīt, ko vēlas, kamēr nepārkāpj ārējos normatīvos aktus. Tas nozīmē, ka tikai tad, ja tas ārējā normatīvajā aktā būtu noteikts, tad samērīguma principu būtu jāpiemēro arī privātajās tiesībās un *PTAC* to varētu pieprasīt.

Samērīguma principu administratīvajās tiesībās piemēro tad, kad iestādei jāpieņem lēmums, kas publiskās interesēs ierobežo indivīda tiesības vai leģitīmās intereses un tā uzdevums ir ierobežot valsti, piespiežot to savas rīcības apsvērumos ietvert arī indivīda tiesības un leģitīmās intereses. Šī principa saturs ietverts APL 66.pantā. Pants atklāj lietderības apsvērumu atsevišķos elementus: nepieciešamību, piemērotību, vajadzību, atbilstību. Lai administratīvo aktu uzskatītu par tiesisku, jābūt ievērotiem visiem šiem elementiem (sk.: Egīls Levits. Samērīguma princips publiskajās tiesībās *Jus commune europaeum* un Satversmē ietverts konstitucionāla ranga princips. *Likums un Tiesības*, 2. sējums, Nr. 9 (13), 262. - 270. lpp.).

Šajā gadījumā ir atzīstams, ka *PTAC* netika objektīvi izvērtējis visu administratīvajā procesā iesaistīto pušu tiesiskās intereses, kā arī APL 66.pantā paredzētos lietderības apsvērumus.

Pamatojoties uz 2003.gada 29.aprīļa MK noteikumu Nr.238 „Ekonomikas ministrijas nolikums” 24.6.punktu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta piekto daļu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 66.pantu, 81.panta otrās daļas 2.punktu, Civillikuma 1716. un 1717.pantu,

Ekonomikas ministrija **nolemj**:

atcelt Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2006.gada 9.marta lēmumu Nr. 8-05/1619-M-192.

Šo administratīvo aktu iespējams pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6, viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Ar cieņu,
valsts sekretāra vietā –
valsts sekretāra vietniece
(..)

(paraksts)

IZRAKSTS PAREIZS

(..)